

De Dam is op 4 mei geen plek voor 'experiment met tolerantie'

SCHELLINKHOUT – Voorzitter Flory Neter uit Schellinkhout van het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers (VBV) schreef namens het Verbond een brief naar het Nationaal Comité 4 en 5 mei naar aanleiding van het gekrakeel rond schrijver Abdelkader Benali. Deze heeft zich inmiddels teruggetrokken voor de lezing tijdens de Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam vanwege eerdere omstrede uitspraken over joden. Zijn plek wordt ingenomen door André van Duin. Voorafgaand aan de plechtigheid op de Dam houdt schrijfster Roxane van Iperen de 4 mei-voordracht in de Nieuwe Kerk in Amsterdam.

Benali zegt onder andere in een gesprek dat hij in 2006 had met een journalist en via een weblog weer opdook 'dat hij zich als Marokkaan in Amsterdam-Zuid ongemakkelijk voelt omdat er zoveel joden wonen.' Ook vindt hij op vrijdag, als hij veel joden naar de synagoge ziet gaan, zijn woonomgeving op klein Jeruzalem lijken. De schrijver beroept zich op het feit dat hij deze uitspraken ooit in een dronken bui deed. Maar dronken bui of niet, het was voor hem genoeg reden zich terug te trekken als spreker tijdens de herdenking. Voorzitter Flory Neter: "Benali had nooit uitgenodigd mogen worden. Ook al zijn het 'ongelukkige uitspraken' die lange tijd geleden zijn gedaan. Hij heeft ze wel gemaakt. En je moet voor deze voordracht van onbesproken gedrag zijn. Anders, zoals je nu ziet, keren ook zaken uit een verder verleden zich tegen je. Tenslotte, ben je als je daar staat een voorbeeld voor de hele natie. Nu zijn beide partijen beschadigd. Ik geloof niet eens dat Benali een antisemiet is. Maar het had hem gesierd als hij zijn excuses had aangeboden in plaats van zich te beroepen op die door hem aangehaalde dronkenschap."

Maar daarmee is voor Flory Neter de kous niet af. Na dit onsmakelijke incident, wil van het Comité weten hoe ver ze willen gaan in hun tolerantie. Eerder ontstond er in 2012 rumoer rond het besluit om een scholier

een gedicht over zijn oud-oom voor te laten lezen. De man had voor de Waffen SS aan het Oostfront gevochten en was daar omgekomen. Nadat vooral joodse organisaties geschokt reageerden op dit voornemen besloot het Comité het gedicht van het programma te halen. Het zijn incidenten, noem het slordigheden, die niet thuishoren in de aanloop naar de nationale herdenking.

Flory Neter: "De Dam is op 4 mei geen plek om die op te rekken. In dit geval heeft het Comité de gevoeligheid overschat of niets van Benali's uitspraken geweten. In beiden gevallen is het huiswerk slecht gemaakt. Dat is laakbaar en slordig. Zeker in het licht van onze doelgroep waarvoor deze herdenking is omrand met nimmer te helen verdriet."

Joods aspect

Daarover sprekend, stelt Flory Neter zich tevens op het standpunt dat het joods aspect tijdens de herdenking op de Dam in de loop der jaren volgens haar steeds verder naar de achtergrond raakt. „Deze herdenking is ooit opgezet als de nationale herdenking van de Holocaust. Dat is tot verdriet van een groot deel van joods Nederland al lang losgelaten. Ik doe niets af aan al die andere groepen die inmiddels ook worden herdacht maar er is geen bevolkingsgroep waaronder zo is huisgehouden dan onder de joodse Nederlanders. De discussie over de 'verwatering' van deze herdenking wil ik ook aangaan met het Comité."

Tekst: Leo van Gelderen

> Op de volgende pagina leest u de brief die voorzitter Flory Neter naar het Comité 4 en 5 mei stuurde.

Podcast-TIP > Het VBV heeft nu ook een eigen podcast onder de naam: 'IK HEB ER GEEN BEELD BIJ'. Te beluisteren via het vbvinfo.nl/podcast of rechtstreeks via Spotify. In 'Van de voorzitter' elders in deze nieuwsbrief legt voorzitter Flory Neter onder het kopje Podcast uit hoe u naar de interviews met mensen van allerlei pluimage kunt luisteren.

> Digitale lezing Raymund Schütz: 'De traagheid van het rechtsherstel'

Het VBV houdt op zondag 11 april a.s. weer een digitale Zoom-lezing! Om 11 uur (Nederlandse tijd) geeft gastspreker Raymund Schütz een lezing met als onderwerp 'De traagheid van het rechtsherstel'. Kijk mee!

Raymund Schütz is rechtshistoricus. Hij promoveerde af op de informatieanalyse van de Joodse Raadcartotheek en promoveerde in 1016 op de rol van het notariaat bij de ontrecting van joodse burgers (Kille Mist, gepubliceerd door Boom, Amsterdam). Zijn publicaties gaan over oorlogsarchieven, de Joodse Raad en over de juridische aspecten van de Jodenvervolgving en het rechtsherstel. Hij was 18 jaar archiefhistoricus in het Oorlogsarchief van het Nederlandse Rode Kruis. Tegenwoordig is hij zelfstandig historicus.

> Als u geïnteresseerd bent, of iemand in uw omgeving, meldt u aan en stuur een e-mail naar info@vbvinfo.nl. U ontvangt vervolgens een antwoord met nadere gegevens.

Na eerder contact met het Comité 4 en 5 mei is dit het antwoord van onze voorzitter Flory Neter. Deze brief is namens het VBV, dus ook namens u, verstuurd. Vandaar dat wij de brief publiceren in deze nieuwsbrief:

**Nationaal Comité 4 en 5 mei
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam**

Schellinkhout 9-2-2021

Geachte heer van Kooten,

Uw antwoord 4-2-2021 op ons schrijven van 24-1-2021 in goede orde ontvangen. Dank voor uw snelle reactie.

U geeft aan dat Benali tijdens diverse herdenkingen en gelegenheden de slachtoffers -in het bijzonder de slachtoffers van de holocaust- van de tweede wereldoorlog heeft herdacht. Hij zou zijn geroemd om zijn inlevingsvermogen. Ook geeft u aan met verschillende Joodse organisatie te hebben gesproken. U noemt met name het CJO en Auschwitz comité. Wij zijn de laatste om Benali als antisemiet te bestempelen, maar spreken wel onze spijt uit dat het 4 en 5 comité niet gezocht heeft op eerdere uitspraken van de Benali.

Jammer dat u het VBV niet raadpleegde. Uiteindelijk zijn wij de grootste organisatie die in meest brede zin de belangen van de Holocaust overlevenden behartigt. Van ons had u te horen gekregen dat er al jaren onrust en onvrede heerst binnen onze doelgroep over de wijze van herdenken op de Dam. Dat wat ooit het uitgangspunt was te weten de moord op het overgrote deel van de Nederlands Joodse bevolking is verwaterd/ontjoodst tot een misplaatste gelijkwaardigheid. Misplaatst? Er is deze zaak niets gelijkwaardig en met geen enkele genocide te vergelijken. Terecht is er een Veteranendag, terecht is er een dag om de gruwelijkheden in voormalig Nederlands Indië te herdenken. Terecht gaat men nu de slavernij en onze betrokkenheid daarbij, herdenken. Maar hoe onterecht is het dat de Nederlandse overheid waarvan elementen met liefde de decreten van de bezetter uitvoerden, op geen enkele specifieke wijze de moord op haar 120.000 joodse Nederlanders en 257 Roma en Sinti vorm weet te geven. Ik heb in mijn brief aangegeven van gedachten te willen wisselen over zin en vormgeving en over de keuzes die worden gemaakt. Wij leven in een samenleving waar terecht tolerantie hoog in het vaandel staat. De vraag rijst echter wel in hoeverre die tolerantie als proefballon mag worden gebruikt om de rekbaarheid van de emoties de holocaust betreffend, te kunnen en mogen meten.

In verontschuldig mij voor de harde toon, maar anders kan ik het niet formuleren. Ik geef de mening weer van onze doelgroep. Ik citeer Corrie Vonk, cabaretière van weleer. Zij zong: ik vertolk, ik vertolk de opinie van het volk etc.

Dat is wat ik doe en waarvoor ik het vertrouwen van onze mensen heb verworven.

Ik herhaal mijn verzoek om een overleg met de betrokken partijen.

Met vriendelijke groet,

Flory Neter
voorzitter vbv

Vervolgingsoverlevenden WO-II
& Naoorlogse generatie

stichting **verbond**
belangenbehartiging
vervolgingslachtoffers

Dorpsweg 129A-8
1697 KJ Schellinkhout
+31 (0) 229 503 519
info@vbvinfo.nl
vbvinfo.nl
bank NL47 INGB 0005 063253
kvv 40534134

Waarom het vbv?

Het VBV is een platform waar mensen informatie uitwisselen...

... over oorlog-gerelateerde uitkeringen

... over mogelijke juridische hulp bij uitkeringen

... hoe om te gaan met trauma's uit WO II

... om elkaar te ontmoeten

... om generaties met elkaar te verbinden

... om een gelukkiger mens te worden en te blijven voor zichzelf en hun nageslacht

vbvinfo.nl

Help het vbv helpen met uw donatie: vbvinfo.nl/aanmelden

**'Waarom worden fragmenten
Lily van den Bergh' documentaire
bronloos getoond door
programmamaker De Blauw?'**

Recent werd ik geconfronteerd met de creatieve nalatenschap van ons kleurrijke bestuurslid Lily van den Bergh. Als ik een definitie zou moeten geven van een paradijsvogel dan kom ik uit bij Lily. Lily was een mooi mens. In haar jeugd toen ze nog voor de VPRO werkte was ze een schoonheid, kleurrijk, had een eigen mening en was principieel tegendraads. Ik vermeed dan ook iedere discussie over het Midden-Oosten, terwijl mijn echtgenoot er een genoegen in schiep om juist die discussie aan te gaan. Ik trok mij dan een poosje terug op het toilet waarvandaan ik beiden stevig hoorde bekvechten en net op het moment dat ik dacht "nu gaat het fout", bleken beiden het lollig te vinden en werd het gesprek buitengewoon vriendschappelijk afgesloten.

Lily was van huis uit Neerlandica en kon zich vreselijk ergeren aan spel-, grammatica-, en stijlfouten. Daarin was ze genadeloos. Van het feit dat ook taal levend is en aan veranderingen onderhevig had zij nog nooit gehoord. Ook hierover werd menige boom opgezet en doorgezaagd.

Lily was bovenal eerlijk en tot op het bot betrouwbaar.

Waarom ik dit schrijf

Recent werd door de Joodse omroep een documentaire uitgezonden over Sobibor. Voorafgaand werd daar op de radio aandacht aan besteed. De maker suggereerde dat deze documentaire was gebaseerd op nieuw gevonden materiaal. Heeft de maker soms gedacht: "Beter goed gejat dan slecht bedacht?"

Ik ben u een uitleg schuldig. Lily was cineaste, bevlogen, oprecht en zonder fratsen. Lily was de maker van de documentaire uit 1989 over de 'Opstand in Sobibor'. Deze film was de eerste Nederlands-Russische coproductie op het gebied van documentaire. Met de Russische regisseur, Pavel Kogan, verliep de samenwerking niet altijd even soepel, mede door de taalbarrière, verschil in artistieke opvattingen en andere werkmethodes.

De samenwerking kwam echter tot een fantastisch einde met als resultaat een bijzondere documentaire waarmee Lily niet zozeer de Shoah zelf wilde verbeelden maar

**'Beter goed
gejat dan
slecht bedacht'**

juist de levens van de mensen. Niet de dood stond centraal, maar het leven! Zij won hiermee de tweede prijs tijdens het IDFA festival 1989. De film werd een eerbetoon aan hen die ondanks de hel van Sobibor hun menselijke waardigheid wisten te behouden.

Plagiaat?

Het moge duidelijk zijn dat ik verbaasd was dat programmamaker De Blauw op geen enkele wijze melding maakte van het materiaal van Lily; vrijwel uitgesloten dat hij daar geen weet van had. Op mijn schrijven antwoordt hij: "Het is mooi om te horen dat Lily van den Bergh zo betrokken was bij dit onderwerp." Daarmee is het net of hij was gestuit op onbekend materiaal waaruit hij een documentaire samenstelde en dan verbaasd is dat iemand 30 jaar eerder het wiel al had uitgevonden. Wat voor onderzoeker ben je dan?

Viereneenhalve minuut zien wij de beelden van Lily's film aan ons voorbij komen en de suggestie wordt gewekt dat het hier om nieuw gevonden materiaal zou gaan: onbekend materiaal dus.

Cineaste Lily van den Bergh

Arme Lily, zij heeft gevochten om dit verhaal eerlijk en oprecht in beeld om te zetten. Nu wordt zij bij alle slachtoffers van Sobibor onder het tapijt geschoven als nooit bestaand hebbend.

Lily die zo trots was op deze film en waarvoor Petra Lataster het script schreef; zij zou, indien ze nog had geleefd, in de pen zijn geklommen om te getuigen van deze diefstal. Helaas Lily kan dat niet meer; ik heb dus familie, vrienden en collega's opgetrommeld om uit te zoeken hoe zo iets kon gebeuren.

Het kan het niet zo zijn dat je in het kader van 'geschiedschrijving WO2' vrolijk van anderen kopieert om dan hetzelfde verhaal te voorzien van een nieuwe verpakking en onder je eigen naam uit te brengen.

Hoe kom ik aan die titel van deze column? Toen onze kleindochter een werkstuk moest maken en opa haar er fijntjes op wees dat zoiets al bestond antwoordde zij: "Och opa, beter goed gejat dan slecht bedacht".

Foto: Eddy Neter

Eerste kennismaking met **nieuwe** directeur **JMW** begripvol en warm

Via het inmiddels beproefde en ingeburgerde hulpmiddel Zoom maakte het bestuur van het VBV onlangs kennis met Margo Weerts, de nieuwe directeur van het Joods Maatschappelijk Werk. Hoewel geen ervaring met bestuurlijk Joods Nederland, heeft ze haar sporen in de bestuurlijke wereld wel verdiend. Onder andere als directeur van patiëntenorganisatie Harteraad en als lid van het managementteam van de Hartstichting. Het eerste, oriënterende gesprek tussen VBV en Margo Weerts was warm met begrip voor elkaars standpunten.

Tijdens het voorstelrondje vertelde ze rechten te hebben gestudeerd met als specialisatie gezondheidsrecht. De nieuwe directeur JMW had, voordat ze werd benaderd voor deze nieuwe functie niet eerder van het Joods Maatschappelijk Werk gehoord. Hoewel pas vanaf 1 januari in dienst, was te merken dat ze zich in hoog tempo aan het inwerken is. "Elke dag sluit ik af met de gedachte dat het weer een inspirerende dag is geweest. Mijn beleid staat in het teken van verbinden. Ik wil met alle gelijkgestemde organisaties zo goed mogelijk samenwerken zodat de belangen van de mensen waar het om gaat goed worden behartigd en goed worden gewaarborgd."

En juist het verbinden sprak het bestuur van het VBV aan. Zeker omdat tijdens het gesprek nog eens duidelijk werd dat er met name aan de kant van het VBV nogal wat zeer aanwezig is, dat remmend werkt als het om die belangenbehartiging gaat. Terwijl, zo onderstreepte voorzitter Flory Neter, op dat punt nog zoveel werk aan de winkel is. In de loop der jaren heeft het VBV zo'n 700 mensen geholpen bij het verkrijgen van pensioenen of herstelbetalingen waar ze recht op hebben.

Flory Neter: "Wij opereren als vakbond."

In dat kader stelde de nieuwe directeur voor om met enige regelmaat overleg met elkaar te hebben

...

"Ik heb gehoord waar de pijn zit en wat de wensen zijn. Ook ik ben van mening dat een goede samenwerking zinvol is"

Margo Weerts
directeur JMW

Krijgen geen subsidie van wie dan ook en zijn volledig onafhankelijk. We worden door onze manier van werken door de gevestigde organisaties binnen de joodse gemeenschap nogal eens als lastig ervaren. We hebben korte lijnen en kunnen daardoor snel actie ondernemen. Bijvoorbeeld om de rechten van onze cliënten tot op de bodem uit te laten zoeken, werken we met een advocaat die gespecialiseerd is in de ingewikkelde materie van de herstelbetalingen. Hij rekent op basis van no cure no pay tien procent. Het JMW heeft dat ons altijd kwalijk genomen. Maar stuurt onderwijl wel de mensen waarvoor zij de zaken voor behandelen bij een afwijzing naar ons toe.

Nogmaals, voor ons telt maar één ding: het belang van de mensen die bij ons aankloppen."

Margo Weerts luisterde vooral en hoorde ook dat het VBV nooit voor welke bijeenkomst dan ook wordt uitgenodigd. Terwijl, zo betoogde Flory Neter, we elkaar zo hard nodig hebben. "Wij zouden graag wat meer overleg met het JMW en dan zonder allerlei gevoelens van onvrede die er aan beide kanten nog aanwezig zijn."

In dat kader stelde de nieuwe directeur voor om met enige regelmaat overleg met elkaar te hebben. „Ik heb gehoord waar de pijn zit en wat de wensen zijn. Ook ik ben van mening dat een goede samenwerking zinvol is. En als er klachten van wie dan ook zijn, ben ik voor een direct persoonlijk contact en een warme doorverwijzing van cliënten. We moeten vaker de telefoon pakken!"

Tekst: Leo van Gelderen

Van de Voorzitter

Ooit besloten wij om in plaats van een jaarverslag te schrijven, u in iedere Info op de hoogte te houden van de bestuursactiviteiten. Bij deze dus. Inmiddels ben ik de tel kwijt geraakt maar het plezier blijft onveranderd.

Zoals eigenlijk sinds maart 2020 vergaderen wij om de twee weken. Altijd digitaal. Gezellig kopje koffie uit het eigen apparaat en dan aan de computer. Wij hebben een abonnement genomen op Zoom en dit medium bleek een ongeloofelijk vergader-partner te zijn. Natuurlijk missen we elkaar maar deze manier van vergaderen blijkt wel erg efficiënt en bespaart reiskosten en CO₂. Zo dragen wij tevens bij om het Klimaatakkoord van 2050 te halen.

Centrale Raad van Beroep

Onze contacten met de instanties in het veld gaan dank zij Zoom eigenlijk veel sneller dan ooit. Zo vergaderden wij op 20 januari j.l. met VWS over onvrede die wij ervaren bij de behandeling van zaken bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Wij werden bijgestaan door mr. Bierenbroodspot. De onvrede betreft zaken waarvan wij het gevoel hebben dat er te veel wordt gekeken naar de jurisprudentie en voorbij wordt gegaan aan menselijke en historische aspecten. Soms bekruipt ons het ge-

voel dat de Toeslagen-affaire een evenknie heeft. Er is immers geen mogelijkheid om tegen de beslissing van de CRvB in beroep te gaan. Er is door de wetgever gekozen voor slechts een beroepsgang; oorslagsslachtoffers zouden dan zo min mogelijk worden belast.

Het VBV heeft verzocht om de instelling van een commissie die zulke zaken opnieuw kan beoordelen. In deze commissie zouden mensen moeten zitten met veel ervaring met deze problematiek.

Podcast

Inmiddels heeft u via onze website kennis kunnen nemen van ons nieuwe project de Podcast 'Ik heb er geen beeld bij'.

Waarom deze titel? Omdat het een soort radio-interview is en geen televisie en ook omdat wij soms zo weinig weten van mensen die wij denken te kennen. Wij missen vaak een beeld van hun expertises en achtergrond. De bedoeling is om via deze podcasts mensen uit onze kring meer een gezicht te geven. Mensen die wij liefhebben, mensen van de eerste en naoorlogse generaties; gewoon mensen met een goed verhaal.

De link staat op de website onder het kopje 'Podcast'. Als je daar op klikt kom je automatisch op Spotify die in dit geval onze host is. Op ieder verloren moment kan je inloggen en luisteren naar verhalen die boeien of ontroeren.

Claims Conference

Recent hebben wij een gesprek gevoerd met de Europese vertegenwoordiging van de Claims Conference in Frank-

furt, mr. Rüdiger Mahlo. Hij is de representant van de Claims Conference in Europa, is juristen afgestudeerd in Berlijn. Hij startte zijn carrière als medewerker bij de Bondsdag.

We spraken over de financiële hulp met betrekking tot de thuiszorg en ons is een update van de criteria toegezegd. Wij krijgen zeer veel vragen over dit onderwerp en uiteraard willen wij u goed kunnen voorlichten. U kunt hierover altijd bij JMW terecht maar desalniettemin willen ook wij u goed van dienst kunnen zijn.

Opvallend in zijn betoog was dat zij die een betaling hebben gehad uit het 'Hardshipfund' (eenmalige betaling van €2556) wel degelijk in aanmerking kunnen komen voor een vorm van thuiszorg. Voor mij was dit geheel nieuw. Mensen die passen in deze categorie kunnen tevens een betaling van 2x €1.200 aanvragen.

Ook hoorden wij dat de financiële bovengrens van Artikel 2 is verdubbeld; dit betreft het vermogen waarbij de grens is opgetrokken tot €900.000. Verder is ook de inkomensgrens verhoogd tot ongeveer €45.000 per jaar.

Mahlo schatte dat door deze wijziging nu bijna 99% rechthebbend zijn. Jammer natuurlijk van die 1% die alsnog buiten de boot valt. Verder werd afgesproken om tweemaal per jaar een soortgelijk overleg te arrangeren.

Na de vaccinaties

Ik hoop u allen weer spoedig te mogen ontmoeten. Voorlopig zijn we nog niet allemaal gevaccineerd en zijn we nog steeds overgeleverd aan de relatieve kennis en creatieve voorlichting van het RIVM. Verwarrende berichten fleuren onze dagen op maar gelukkig beschikken wij over gezond verstand en redelijkheid. Dat helpt in zulke situaties.

Ik ben overigens de berichtgevingen op de buis wel een beetje zat maar er zijn nog zoveel meer manieren om je te vermaken.

Het schrijven van informatie voor deze INFO bijvoorbeeld!

Blijf allen gezond en hopelijk tot snel in blakende gezondheid.

Flory Neter

Stuur Flory Neter een email:
info@vbvinfo.nl

Hoorn moet 54 jaar oude belofte nakomen...

Joods erfgoed is spoorloos

> De joodse begraafplaats in Medemblik, die wel behouden is gebleven

HOORN – Het is een uiterst beleefde brief van H. Polak uit Amstelveen, in 1968 gericht aan de gemeente Hoorn. De voormalige joodse begraafplaats wordt verplaatst, en hij vraagt of enkele gedenkstenen behouden kunnen blijven. Het nakomen van de toen gedane belofte laat 54 jaar op zich wachten.

Waar is bijvoorbeeld de zwart marmeren plaat met inscriptie die in het Metaheerhuisje lag? Polak wijst er in zijn brief ook op, 'een zwart marmeren gedenkplaat met diverse namen, onder andere die van mijn vader'. Het zijn dus namen die in het marmer zijn aangebracht. Dit deel van de stadsgeschiedenis is een hoofdstuk met vele gaten, oordelen Rita Lodde van Oud Hoorn en Marian Vleerlaag van het Westfries Museum. Door een recente 'verrassing' kwam er toch weer tempo in de speurtocht naar de vier stenen die ooit als souvenir van de begraafplaats bewaard zijn gebleven. Drie gevonden, nog één te gaan.

Synagoge

In de tuin van het museum lagen altijd al twee gedenkstenen. Hun 'reis' ging van de Westersingel naar de Proostensteeg. Soms was de Westersingel ook bekend als de 'jodensingel', en het is hier, net buiten de stad, dat rond 1778 de bescheiden jood-

se gemeenschap een begraafplaats krijgt. Aan de Italiaanse Zeedijk was een eigen synagoge. Na de Tweede Wereldoorlog is er weinig over van die gemeenschap. De begraafplaats ligt in de weg, want in de jaren zestig gaat Hoorn de wijk Grote Waal ontwikkelen. Er komt overleg met het Nederlands Israëlitisch genootschap. Besloten wordt dat de begraafplaats wordt verplaatst naar de Berkhouterweg. Er komt een herbegraving voor 614 personen, en 229 grafstenen worden herplaatst. Rita Lodde is al enkele jaren bezig om met dit joodse deel van de begraafplaats de eer te geven die het verdient. Het idee is om bij dit deel een soort monument te plaatsen, waar ook de stenen platen de voornaamste blikvangers zouden moeten zijn. „Op die manier breng je meteen in beeld dat ook Hoorn een joods verleden heeft gekend”, aldus Rita Lodde. De drie stenen en de plaat gaan dus in '68 naar het museum. Maar de anderen? Eentje is recent gevonden, meldt Rita Lodde. „Jet Vos speurt al-

tijd rond in de stad met een foto toestel en vertelde dat die iets achter het hek van de Grote Havensteeg lag. Dat bleek dus ook een van de joodse gedenkplaten te zijn. Die is daar ooit neergelegd, wie weet toen dit nog het parkeerterrein van het waterschapshuis was.”

Steekkarretje

De 'vondst' werd direct aan het museum gemeld. Om vervolgens met een steekkarretje in veiligheid te worden gebracht. Daar is die met open armen ontvangen, meldt Marian Vleerlaag. „Het is natuurlijk de verdienste van Rita Lodde dat er nu eindelijk zicht is op het herstel”, reageert zij. In het Westfries Museum is nog steeds geen helder antwoord hoe het nou kon gebeuren dat de vier stenen platen zo verspreid zijn geraakt. „Dat is voor ons nu ook een raadsel”, reageert Vleerlaag. „Het is op zich al een wonder dat je door toeval een van de ontbrekende stenen weer kan terug halen.”

Lichtje

Rest nog de vraag wat er met de ontbrekende vierde steen is gebeurd: de zwart marmeren plaat die ooit in het Metaheerhuisje op de begraafplaats aan de Westersingel heeft gestaan. „Wij hopen echt dat er nog mensen zijn bij wie een lichtje gaat branden”, besluit Vleerlaag. „Het zou mooi zijn als deze ook weer tevoorschijn komt.” Lodde: „Wie weet ligt die plaat ergens omgekeerd in een tuin. Of is deze gebruikt in een tafeltje zonder dat de mensen dat in de gaten hebben. Als we 'm maar kunnen terugvinden.” Het plan is om dit jaar gepaste aandacht te geven aan de verplaatste joodse graven. Zodat Hoorn, 54 jaar nadat door de gemeente aan de heer Polak werd beloofd de stenen te behouden, dat ook in de praktijk wordt gebracht.

> FILMPJES

Op de Facebookpagina van het Westfries Museum staat meer informatie, inclusief filmpjes over het herstel van de stenen die al in de tuin van het museum lagen. Eerder schreef het kwartaalblad van Oud Hoorn ook over deze stenen.

Tekst en foto: Martin Menger

[Eerder verschenen in het Noordhollands Dagblad]

Nooit eerder gelezen brief van Jules Schelvis ontdekt

net bevrijd uit concentratiekamp Vaihingen, waar hij vanuit Sobibor naar toe was gebracht. Jules Schelvis begon op latere leeftijd, na zijn pensioen, te schrijven over Sobibor. Hij wilde dat de wereld zou weten welke gruwelijkheden er hebben plaatsgevonden. Uit de nu gevonden brief blijkt dat hij dit al direct na zijn bevrijding wilde. In de brief doet hij met ingehouden pijn verslag en spreekt de wens uit dat dit in de krant komt: "Alles wat hier geschreven staat is de naakte waarheid."

Het Verzetsmuseum in Amsterdam heeft een nooit eerder gelezen brief van Jules Schelvis ontdekt in een recente schenking. Schelvis was één van de achttien Nederlanders die vernietigingskamp Sobibor overleefde. Meer dan 33.000 Nederlanders zijn hier vermoord. De brief is de eerste Nederlandse getuigenverklaring over wat zich in Sobibor heeft afgespeeld, zegt Jos Sinnema, onderzoeker voor het Verzetsmuseum. Schelvis schreef de brief op 7 mei 1945 in een ziekenhuis in Zuid-Duitsland. Hij was

Anders dan over Auschwitz was er over Sobibor in Nederland toen nog niets bekend. De eerste keer dat de naam 'Sobibor' in een Nederlandse krant genoemd wordt is december 1945. In de brief richt Jules zich tot zijn oom en tante en zijn nu 90-jarige neef Karel Stroz: "Het zal je wel pijn doen, maar ik moet het je toch schrijven." Voor zijn studie van Sobibor ontving Jules Schelvis een eredoctoraat van de Universiteit van Amsterdam. In een interview met Rob Trip vertelde hij in 2013 bij de NOS over zijn leven. Schelvis overleed in 2016.

Verzetsmuseum opent virtuele tentoonstelling van Februaristaking

Tijdens de 80-ste herdenking van de Februaristaking zijn musea die hier aandacht aan schenken helaas gesloten. Om museumliefhebbers een beleving te bieden, opent het Verzetsmuseum daarom de nieuwe tentoonstelling over de staking met een virtuele versie. Iedereen is welkom om vanaf 24 februari de tentoonstelling 'Wees Moedig!' online te bezoeken. Wie het verhaal van de Februaristakers en hun nabestaanden auditief wil beleven, kan vanaf 17 februari luisteren naar de gelijknamige podcast. Online bezoekers kunnen virtueel door de tentoonstelling lopen, onderdelen aanklikken en de verhalen ontdekken via tekst, audio- en videofragmenten. Haal deze museale-ervaring in huis op www.verzetsmuseum.org

Brief v/d lezer:

Heeft u tips of suggesties voor de lezers? Stuur deze dan in naar: info@vbvinfo.nl of per post naar: Dorpsweg 129A-8 – 1697 KJ Schellinkhout.

Magen David Adom Voor medische hulp in Israel

giro 36 49 483 bank 33 62 54 067
Stichting Magen David Adom Nederland
Postbus 34, 3155 ZG Maasland

Steun stichting VBV met uw donatie!

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Wij zijn vanaf 20 maart 2018 een stichting en een ANBI.
U kunt uw donatie aftrekken van de belasting.

- Via het Europees Hof werd destijds bewerkstelligd dat ook gehuwde vrouwen gelijke rechten kregen op eigen naam.
- Het VBV heeft middels een rechtsgang de organisaties gedwongen om de ruim 800 miljoen gulden (schadevergoedingen van overheid, banken, effecten en verzekeringen) voor het grootste deel individueel te verdelen.
- Het VBV is direct betrokken geweest bij de uitbetaling van slavenarbeid-gelden aan kampoverlevenden.
- Het VBV heeft gezorgd dat de Claims Conference de criteria wijzigde waardoor Nederlanders die destijds

Cadsu ontvingen vanaf 2004 toch recht kregen op een Artikel-2-uitkering.

- Het VBV heeft in januari 2014, na ca tien jaar steggelen met de Duitse overheid, Amsterdam als officieel erkend getto op de kaart weten te zetten.
- Het VBV heeft er mede toe bijgedragen dat Artikel-2-uitkeringen van de Claims Conference sedert 2016 volledig zijn gedefiscaliseerd.
- Het VBV heeft er mede toe bijgedragen om getto-uitkeringen vanaf 2014 buiten het Nederlands fiscaal regime te houden.

Donatie voor 1 jaar van:

Naam

Donatie per jaar gedurende 3 jaar van:

Adres

Doorlopende jaarlijkse donatie tot opzegging van:

Postcode & woonplaats

Vul deze kaart in en knip uw donatiekaart uit. Stuur deze in een voldoende gefrankeerde envelop naar:

- > Dorpsweg 129 A-8,
1697 KJ Schellinkhout

Email

Namens het VBV: heel hartelijk dank!

Handtekening

© vbv nieuws | Nummer 104 | voorjaar 2021 | Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder toestemming van het vbv.

Correspondentie:

Dorpsweg 129 A-8
1697 KJ Schellinkhout
Telefoon: +31 (0) 229 503 519
Of stuur een email: info@vbvinfo.nl
Website: www.vbvinfo.nl

Flory Neter / voorzitter
Eddy Neter / penningmeester
Elly Sijes-Krukziener / secretaris
Bestuursleden: Wil Groen, Jeta Leeda-Hellendall, Leo van Gelderen en Hans Vos
Redactie: Leo van Gelderen (vbv nieuws)

Steun ook stichting vbv
NL47 INGB 0005 0632 53
vbvinfo.nl/aanmelden

Vormgeving: roverstudio.nl

Drukwerk: De Meeuw

Het vbv is een stichting met vrienden/donateurs die zich inzet om zaken rond de uitvoering van de oorlogswetten verbeterd en/of vereenvoudigd te krijgen.